

Příloha č. 6.3 Karty specifických cílů klíčové oblasti Odolné ekosystémy

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	3 Odolné ekosystémy
2	Strategický cíl	12. Krajina ČR je pojmána jako komplexní ekosystém a ekosystémové služby poskytují vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti.
3	Specifický cíl	12.1 Je zpracována politika krajiny a pravidla jejího naplňování, které různé úrovně veřejné správy využívají pro své rozhodování.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Na národní i regionální úrovni existuje konsensus o tom, jakou krajinu v ČR v budoucnu chceme a fungují vhodné a dostatečné nástroje k dosažení definovaného cílového stavu.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2030
6	Mezinárodní dimenze	Evropská úmluva o krajině Strategie EU k ochraně biologické rozmanitosti do roku 2020 Úmluva Evropské hospodářské komise OSN o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhuská úmluva)
7	Průmět cíle do území	Kromě národní úrovně rovněž regionální úroveň
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle	Vysoká (zpracování politiky krajiny a pravidel jejího naplňování), resp. střední (faktické využití politiky krajiny pro rozhodování na všech stupních veřejné správy).
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	Zpracování politiky krajiny a pravidel jejího naplňování
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Jedná se o výstupový indikátor ve znění části specifického cíle.
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	Politika krajiny dosud není zpracována.
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Existuje řada opatření, která mají krajinné souvislosti a dopady. Část z nich je dokonce přímo určena k ochraně, správě nebo plánování krajiny.
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Zákon č.44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství Zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění Státní politika životního prostředí ČR 2012-2020 Politika ochrany klimatu v ČR Státní kulturní politika na léta 2015 - 2020 (s výhledem do roku 2025)

		Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR Národní akční plán adaptace na změnu klimatu Koncepce ochrany před následky sucha pro území ČR Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016-2025 Státní program ochrany přírody a krajiny Koncepce záchranných programů a programů péče Národní plány povodí Plány pro zvládání povodňových rizik Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030 Zásady státní lesnické politiky Národní lesnický program Koncepce MZe k hospodářské politice státního podniku Lesy ČR od roku 2012 Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní využití těchto území Politika územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1 Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020 Politika architektury a stavební kultury ČR Surovinová politika ČR v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů Dopravní sektorové strategie, 2. fáze (2014-2020) Koncepce památkové péče v ČR na léta 2017-2020 Akční plán pro biomasu v ČR na období 2012 – 2020 Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016–2025	
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatřením(i)	K ochraně, správě a plánování krajiny existují v ČR různé dílčí nástroje: • institucionální ochrana přírody a krajiny (vč. vybraných částí krajiny chráněných jako památkové zóny krajinného typu podle § 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění), • územní plánování koordinující využití území, • pozemkové úpravy, • zákonné úpravy, strategie a koncepce regulující nakládání s jednotlivými složkami životního prostředí (vodou, půdou, nerostným bohatstvím, nemovitými kulturními památkami, archeologickými nálezy apod.), • zákonné úpravy, strategie a koncepce upravující podmínky pro hlavní ekonomické aktivity v krajině (zemědělství, lesní hospodářství a další), • zemědělské, lesnické a vodohospodářské dotace; dotace na ochranu životního prostředí. Existující nástroje nicméně nezahrnují obecnější uvažování o tom, v jaké krajině chceme za několik desítek let žít a jak žádoucího stavu postupně dosáhnout.	
15	Bariéry v dosahování cíle	V případě střednědobých a krátkodobých koncepcí se především v praktické rovině jejich naplňování na regionální a lokální úrovni nedaří dosáhnout společenské shody v tom, který veřejný zájem v konkrétním případě převažuje. Z širšího hlediska se jedná o neustálé hledání rovnováhy mezi třemi pilíři udržitelného rozvoje.	
16	Synergie	Výhodou existujících nástrojů je jejich dlouhodobé institucionální ukotvení. V případě územního plánování je navíc výhodou jeho komplexní přístup, zahrnující různé složky životního prostředí i všechny podstatné funkce v krajině.	
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Ne	Stávající nástroje k ochraně, správě, plánování a využívání jednotlivých složek krajiny nesměřují ke stanovení a provádění komplexních zásad její dlouhodobé obnovy a tvorby.

Opatření pro naplňování SC	
18	Zpracovat politiku krajiny ČR. Proces formulace politiky krajiny představuje příležitost k provedení hlubších a podrobnějších analýz výkonu veřejné správy v ochraně, správě, plánování a využívání krajiny a ke zhodnocení kompatibility existujících nástrojů, a dále k následné širší diskusi o výstupech analýz. Výsledky analýz a závěry diskusí budou nezbytné pro formulaci tezí politiky krajiny. Gestor: MŽP
Doporučení pro naplňování SC	
19	Důkladně zvážit formu, obsah a míru podrobnosti nejen výsledného materiálu, ale také procesu jeho přípravy, aby se jednalo o konsensuální, dlouhodobý, průřezový strategický dokument, formulující systémový rámec přístupů k využívání krajiny.

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	3. Odolné ekosystémy
2	Strategický cíl	12. Krajina ČR je pojmána jako komplexní ekosystém a ekosystémové služby poskytují vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti
3	Specifický cíl	12.2 Snižuje se podíl orné půdy a roste podíl trvalých travních porostů na zemědělském půdním fondu
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	„Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030“ stanovuje: • indikativní cíl nárůstu rozlohy trvalých travních porostů o 15-30 % do roku 2030 oproti stavu v roce 2014, • indikativní cíl poklesu rozlohy orné půdy o 6-9 % do roku 2030 oproti stavu v roce 2014.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	Viz řádek 4.
6	Mezinárodní dimenze	Mezinárodní právní závazek k dosažení určitého maximálního stupně zornění či minimálního podílu trvalých travních porostů neexistuje. Nicméně jednou z podmínek pro poskytnutí části přímých plateb, tzv. greeningu, v rámci Společné zemědělské politiky EU je udržení poměru trvalých travních porostů vůči celkové rozloze zemědělské půdy. Poměr nesmí v rámci celé ČR klesnout o více než 5 % v porovnání s referenčním poměrem.
7	Průmět cíle do území	Ke zvyšování rozlohy travních porostů na úkor orné půdy by mělo docházet zejména na půdách ohrožených erozí, v záplavových územích, v ochranných pásmech vodních zdrojů, v tzv. zranitelných oblastech vymezených podle Nitrátové směrnice (91/676/EHS), v chráněných oblastech přirozené akumulace vod (CHOPAV), v lokalitách soustavy Natura 2000 a zvláště chráněných územích přírody podle národní legislativy.
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle	Vysoká – zejména prostřednictvím zemědělských dotací v kombinaci se zachováním a případným zpříšňováním regulačních nástrojů na ochranu současných trvalých travních porostů v cílových oblastech.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	12.2.1 Podíl orné půdy 12.2.2 Podíl trvalých travních porostů
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Přímý
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	Podle výsledků šetření o plochách osevů zemědělských plodin bylo k 31. 5. 2017 zemědělsky využíváno 44,6 % území ČR. Z toho orná půda zabírala 70,9 % a trvalé travní porosty 27,8 % (zdroj: ČÚZK, ČSÚ).
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Zakládání trvalých travních porostů na zemědělské půdě je přímo podporováno specifickým dotačním titulem Gestor: MZe
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Program rozvoje venkova 2014-2020, Podopatření 10.1.5 Zatravňování orné půdy a Podopatření 10.1.8 Zatravňování drah soustředěného odtoku Nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů (§20 a §22a)
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	Pozitivní trend, ale stále vysoký a jen pomalu klesající podíl orné půdy z veškeré půdy zemědělsky využívané
15	Bariéry v dosahování cíle	Za hlavní bariéry lze považovat:

		• preferenci rostlinné výroby před chovem přežvýkavců (=spotřebitelů píce z trvalých travních porostů), která je ovšem u zemědělských subjektů ovlivněna podmínkami dotační podpory a • nedostatečný tlak na zatravňování půd významně ohrožených erozí, půd v tzv. zranitelných oblastech vymezených podle Nitrátové směrnice (91/676/EHS) a půd v ochranných pásmech vodních zdrojů.	
16	Synergie	Snížení negativních vlivů konvenčního zemědělství na životní prostředí (půdu, vodu, biodiverzitu), které jsou u intenzivního hospodaření na orné půdě výrazně větší než při hospodaření na plochách trvalých travních porostů.	
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Částečně	Rozloha trvalých travních porostů na úkor orné půdy narůstá, ale velmi pomalu a procento zornění je tak dosud vysoké.
Opatření pro naplňování SC			
18	Zvýšit rozlohu travních porostů na půdách ohrožených erozí, v záplavových územích, v ochranných pásmech vodních zdrojů, v chráněných oblastech přirozené akumulace vod (CHOPAV), v tzv. zranitelných oblastech vymezených podle Nitrátové směrnice (91/676/EHS) a v lokalitách soustavy Natura 2000 a zvláště chráněných územích podle národní legislativy, je-li to v souladu s předměty ochrany a jejich nároky. Gestor: MZe Zachovat podporu obnovy travních porostů jako biotopů z krajinotvorných programů MŽP, případně z OPŽP. Gestor: MŽP		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Provádět osvětu k opatření Zatravňování orné půdy z Programu rozvoje venkova 2014-2020, v návaznosti na další opatření zemědělské politiky, tj. podmínku tzv. greeningu spočívající v zachování environmentálně citlivých trvalých travních porostů, podopatření Ošetřování trvalých travních porostů jako součásti AEKO PRV 2014-2020 a podopatření Ekologické zemědělství na trvalých travních porostech. Gestor: MZe Podporovat monitorovací, osvětovou a výzkumnou činnost ve vztahu k negativním externalitám hospodaření na orné půdě a k hodnotě ekosystémových služeb, poskytovaných travními porosty. Gestor: MŽP, MZe Podporovat šlechtitele a množitele osiv trav, jetelovin a případně dalších bylin pro zatravňování (včetně druhově bohatých regionálních směsí). Gestor: MZe V souladu se „Společným pokynem Českého úřadu zeměměřického a katastrálního č.j. ČÚZK-04153/2017-22 a Ministerstva životního prostředí č.j. 21853/ENV/17, 1248/610/17 ze dne 24. března 2017 pro spolupráci katastrálních úřadů a orgánů ochrany zemědělského půdního fondu při revizi katastru nemovitostí“ je nezbytná podpora revize katastru nemovitostí ve vazbě na uvedení evidenčního stavu zemědělské půdy do souladu s fyzickým stavem v krajině, tj. zpřesnění identifikace ploch stávajících trvalých travních porostů a orné půdy, mající zásadní vliv na možnost hodnotit naplňování specifického cíle. Gestor:		

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	3. Odolné ekosystémy
2	Strategický cíl	12. Krajina ČR je pojmána jako komplexní ekosystém a ekosystémové služby poskytují vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti.
3	Specifický cíl	12.3 Významně roste podíl orné půdy obhospodařované v režimu ekologického zemědělství.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Jedním z cílů „Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030“ je zachování rozlohy zemědělské půdy, která činí 3,55 mil. ha. Další cíle téže strategie jsou dosáhnout 14 % podílu ploch v režimu ekologického zemědělství na celkové rozloze zemědělské půdy v ČR k roku 2020, 16 % podílu k roku 2025 a 18 % podílu k roku 2030. Cílem „Akčního plánu ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2016 – 2020“ je mj. dosáhnout minimálně 20 % podílu orné půdy na celkové rozloze půdy v režimu ekologického zemědělství. Cíl pro rok 2020 lze tedy spočítat takto: $(3,55 \text{ mil. ha} \times 0,14) \times 0,2 = 99\,400 \text{ ha orné půdy v režimu ekologického zemědělství.}$ Pokud bychom zachovali požadavek na pouze 20 % podíl orné půdy na celkové rozloze půdy v režimu ekologického zemědělství i pro roky 2025 a 2030, pak lze cíle spočítat takto: $(3,55 \text{ mil. ha} \times 0,16) \times 0,2 = 113\,600 \text{ ha orné půdy v režimu ekologického zemědělství v roce 2025 a}$ $(3,55 \text{ mil. ha} \times 0,18) \times 0,2 = 127\,800 \text{ ha orné půdy v režimu ekologického zemědělství v roce 2030.}$
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podílů	2020 (viz řádek 4)
6	Mezinárodní dimenze	Neexistuje mezinárodní závazek k dosažení určitého minimálního podílu orné půdy obhospodařované v režimu ekologického zemědělství.
7	Průmět cíle do území	Převod orné půdy do režimu ekologického zemědělství má největší význam v ochranných pásmech vodních zdrojů, v tzv. zranitelných oblastech vymezených podle Nitrátové směrnice (91/676/EHS) a v lokalitách soustavy Natura 2000 a zvláště chráněných územích podle národní legislativy.
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle	Vysoká - dotacemi ekologickým zemědělcům, resp. střední - postupným vytvářením relevantní domácí poptávky po biopotravinách.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	12.3.1 Podíl orné půdy obhospodařované v režimu ekologického zemědělství
10	Vztah indikátoru/ů ke SC	Přímý
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	K 30. červnu 2017 činila rozloha orné půdy v režimu ekologického zemědělství 69 134 ha (Registr ekologických podnikatelů), což bylo 2,8 % z celkové rozlohy orné půdy v ČR (podle LPIS).
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Dotace ekologickým zemědělcům. Předmětem dotace je zemědělská půda obhospodařovaná v režimu přechodného období nebo ekologického zemědělství, s druhem zemědělské kultury orná půda. Jedná se o specifickou platbu na hektar takto obhospodařované půdy, která má kompenzovat vyšší náklady a nižší výnosy zemědělců hospodařících v režimu ekologického zemědělství. Gestor: MZe
13	Strategie či legislativa, z níž	Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem

	opatření vycházejí	do roku 2030 Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2016 – 2020 Program rozvoje venkova 2014–2020 Národní akční plán adaptace na změnu klimatu Nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství	
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	Od roku 2000 do poloviny roku 2017 vzrostla výměra zemědělské půdy obhospodařované ekologicky trojnásobně a od roku 2005 téměř dvakrát – z 255 tis. ha na 502 tis. ha (k 30. 6. 2017). V polovině roku 2017 tak bylo ekologicky obhospodařováno 14,1 % celkové výměry zemědělského půdního fondu dle LPIS. Na druhé straně ovšem 85 % ekologicky obhospodařované zemědělské půdy tvoří trvalé travní porosty, které tak zahrnují 42,8 % celkové rozlohy trvalých travních porostů u nás. Naproti tomu u nás bylo k 30. červnu 2017 ekologicky obhospodařováno jen 69 134 ha orné půdy, což představuje pouze 2,8 % celkové rozlohy orné půdy dle LPIS. Přitom právě u orné půdy má změna směrem k šetrnějšímu hospodaření největší efekt.	
15	Bariéry v dosahování cíle	Dosavadní trend nárůstu rozlohy ploch v režimu ekologického zemědělství byl postaven zejména na dotacích a finančních podporách. Z pohledu dlouhodobé udržitelnosti je však žádoucí, aby se ekonomická závislost na dotacích postupně snižovala a aby se ekologické hospodaření na orné půdě stalo více ekonomicky životaschopné. Pro to je třeba zajistit adekvátní odbyt bioprodukce a fungující trh zajišťující stabilní poptávku po certifikované ekologické produkci, která zatím chybí. Další bariérou je v určitých případech nedostatečné know-how a chybějící odborné praktické poradenství. Přechod na ekologický způsob hospodaření na orné půdě bez změny osevních postupů a bez odpovídajících agrotechnických zásahů je pak často komplikován přítomností plevelů a tlakem chorob a škůdců, proti nimž je zajištění ochrany právě při ekologickém způsobu hospodaření náročnější a obtížnější než v konvenční produkci.	
16	Synergie	Rozvoj ekologického zemědělství zejména na orné půdě má synergický vliv na cíle v oblasti biodiverzity, na zpomalování odtoku vody a zlepšování její kvality, dále na zlepšování kvality půdy, zvyšování obsahu organické hmoty a na zpomalení vodní i větrné eroze. SC 13.1, 14.1, 14.2, 15.1, 15.2	
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Ano	Nástroje ke splnění cíle existují a trend je pozitivní, nárůst rozlohy orné půdy v režimu ekologického zemědělství je nicméně velmi pomalý.
Opatření pro naplňování SC			
18	Zajistit kontinuitu financování dotací ekologickým zemědělcům po skončení současného programového období. Gestor: MZe Zajistit praktické odborné poradenství zaměřené na ekologický způsob hospodaření na orné půdě. Gestor: MZe Podporovat rozvoj trhu s biopotravinami a bioprodukty, osvětu spotřebitelů a zajistit stabilní spotřebitelskou poptávku po certifikované bioprodukci; tím zlepšit ekonomickou životaschopnost ekologických farem a jejich motivaci k rozšiřování orné půdy obhospodařované ekologickým způsobem. Gestor: MZe		
Doporučení pro naplňování SC			

19	Zvážit v rámci Společné zemědělské politiky využití Small Farmers Scheme na podporu malých podniků v ekologickém zemědělství. Gestor: MZe
----	--

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	3. Odolné ekosystémy
2	Strategický cíl	12. Krajina ČR je pojmána jako komplexní ekosystém a ekosystémové služby poskytují vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti
3	Specifický cíl	12.4 Zvyšuje se podíl lesní půdy na celkové rozloze ČR
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Lesy v porovnání se zemědělskými druhy pozemků v průměru představují stabilnější ekosystémy. Mají příznivý vliv na vodní režim krajiny a poskytují celou řadu dalších ekosystémových služeb. Jejich podíl na rozloze státu proto vypovídá o celkové ekologické stabilitě jeho území. Žádoucí je tudíž pokračování existujícího trendu, tj. růst rozlohy lesů. Zároveň je potřebné usilovat o zvyšování jejich kvality a ekologické stability (přiblížení se k přirozené druhové skladbě, návrat jedle a dalších vzácných druhů dřevin, zlepšení prostorové a věkové struktury) – viz specifický cíl 15.3.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	„Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030“ předpokládá do roku 2030 další mírný nárůst rozlohy lesních pozemků.
6	Mezinárodní dimenze	Mezinárodní právní závazek k dosažení určité míry zalesnění ČR neexistuje. Nicméně target 15.2 Sustainable Development Goals, přijatých Valným shromážděním OSN v roce 2015, požaduje mj. „podstatně zvýšit zalesňování a obnovu lesů na celém světě“.
7	Průmět cíle do území	Při hodnocení vhodnosti pozemku k zalesnění s podporou z PRV 2014-2020 se přihlíží k jeho sklonitosti a expozici, hloubce půdního profilu a obsahu skeletu a k vodnímu režimu půdy.
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle	Vysoká – zejména prostřednictvím dotací z Programu rozvoje venkova na podporu zalesňování.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	12.4.1 Podíl lesní půdy na celkové rozloze ČR
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Přímý
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	Lesy pokrývají 33,9 % území ČR (ČSÚ, údaj k 31. 12. 2016, zdroj: ČÚZK).
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Zakládání lesních porostů na zemědělské půdě je přímo podporováno specifickým dotačním titulem. Gestor: MZe
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Program rozvoje venkova ČR na období 2014 – 2020, Opatření 8.1.1 „Zalesňování a zakládání lesů“. Dotace na zalesňování zemědělské půdy jsou poskytovány podle nařízení vlády č. 185/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření Zalesňování zemědělské půdy, a o změně některých souvisejících nařízení vlády.
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	Dochází k pomalému nárůstu rozlohy lesa v ČR. Zalesňovány jsou zatím spíše hospodářsky aktivně nevyužívané nebo málo produkční plochy (vč. travních porostů), kde ovšem existuje i riziko ohrožení biodiverzity na takové plochy vázané a nežádoucí unifikace krajinné struktury.
15	Bariéry v dosahování cíle	Omezení pro zalesňování zemědělské půdy vyplývají ze zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu i ze zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. Dosavadní nízký zájem o zalesňování pozemků je dán dlouhodobými nájemními smlouvami jejich majitelů se zemědělci a souvisí také

		s omezenou ekonomickou motivací hospodařících subjektů ke změně využívání ploch v produkčních oblastech. Překážku tvoří také složitá, současnou právní úpravou stanovená administrativa (nezbytnost rozhodnutí o změně využití území atp.) a u některých subjektů rovněž obavy z nového druhu hospodaření (nutnosti plnění podmínek lesního zákona).	
16	Synergie	Snížení negativních vlivů konvenčního zemědělství na životní prostředí (půdu, vodu, biodiverzitu), které jsou u intenzivního hospodaření na orné půdě výrazně větší než při lesnickém hospodaření. SC 12.5, 13.1, 14.1, 14.2, 15.1, 15.2, 15.3	
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Částečně	Rozloha lesa se zvětšuje, zároveň ne vždy jsou zalesňovány právě ty pozemky, u nichž by to bylo nejvíce přínosné.
Opatření pro naplňování SC			
18	Zalesňovat prioritně ornou půdu s cílem omezit riziko eroze, zlepšit vodní režim a mikroklimatické podmínky území a zvýšit heterogenitu krajiny. Ke zvyšování rozlohy lesa by tak mělo docházet zejména na úkor orné půdy na pozemcích ohrožených erozí, v ochranných pásmech vodních zdrojů a v záplavových územích, v tzv. zranitelných oblastech vymezených podle Nitrátové směrnice (91/676/EHS), dále za účelem realizace územního systému ekologické stability a - v obecnější rovině - v oblastech s nízkou lesnatostí. Gestor: MZe, MŽP Zalesňovat v lokalitách soustavy Natura 2000 a zvláště chráněných územích podle národní legislativy (NP, CHKO, NPR, PR, NPP, PP) jen s ohledem na předmět ochrany a v souladu s plánem péče, zásadami péče nebo souhrnem doporučených opatření (k vyloučení rizika nekoherence se specifickým cílem 13.1, jehož zájmem je posilování rozmanitosti biotopů). Gestor: MZe, MŽP Upřesnit podmínky budoucích dotačních programů pro výběr ploch k zalesnění tak, aby nedocházelo k zalesňování míst významných z hlediska ochrany přírody ani mimo lokality soustavy Natura 2000 a zvláště chráněná území podle národní legislativy. Gestor: MZe, MŽP		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Zajistit, aby druhové složení nových porostů odpovídalo podmínkám daného stanoviště. Z metod zalesnění je možné využít jak umělou výsadbu, tak i přirozenou obnovu, resp. sukcesi s možností ponechání společenstev samovolnému vývoji. Konzultovat záměry zalesňování také z hlediska vizuálních dopadů na pohledové vazby a možných zásahů do cenných krajinných struktur, zejména v krajinných památkových zónách nebo ochranných pásmech kulturních památek či ochranných pásmech památkových území (rezervace, zóny). Ve vybraných územích s cennými archeologickými lokalitami nebo povrchovými doklady historického nakládání s krajinou je nutno rozšíření lesních ploch zvažovat z hlediska možných dopadů na takové kulturní stopy v krajině (viditelnost, vliv kořenových systémů na hmotné kulturní dědictví). Gestor: MZe, MŽP, MK		

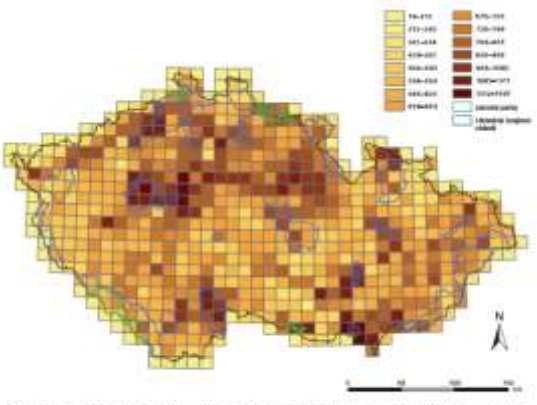
KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	3. Odolné ekosystémy
2	Strategický cíl	12. Krajina ČR je pojmána jako komplexní ekosystém a ekosystémové služby poskytují vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti
3	Specifický cíl	12.5 Vzroste prostupnost kritických míst na migračních koridorech.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Snížená průchodnost krajiny představuje nejvýznamnější riziko pro druhy živočichů s vysokými prostorovými nároky a přirozeným pohybem na velké vzdálenosti. V podmínkách ČR se jedná o velké savce vázané převážně na lesní prostředí. K zachování životaschopných populací těchto druhů je nutno zajistit ochranu jejich biotopů, a to jak území vhodných pro trvalý výskyt a rozmnožování, tak i migračních koridorů mezi nimi. Průchodnost těchto koridorů je však již dnes zhoršená existencí řady kritických míst. Je potřebné zabránit vzniku nových kritických míst a obnovit průchodnost stávajících kritických míst. Na místní úrovni je nezbytné kromě průchodnosti pro velké savce věnovat pozornost i potřebám dalších druhů (obojživelníci, druhy nelesních suchozemských stanovišť, vodní živočichové).
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	Termíny dosud nebyly stanoveny.
6	Mezinárodní dimenze	Směrnice Rady č. 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin požaduje zajištění spojitosti přírodních stanovišť a migrace volně žijících živočichů.
7	Průmět cíle do území	Kritická místa lze nalézt po celém území ČR. Z velké části jde o kolizi vymezeného biotopu zvláště chráněných druhů velkých savců s významnou dopravní infrastrukturou nebo místa, v nichž je průchodnost významně ohrožena urbanizací území.
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle	Střední. Jednak prevencí, a to rámcově nástroji územního plánování a detailně posouzením vlivů záměru na životní prostředí (EIA). A dále pak odstraněním stávajících kritických míst investicemi. Ovlivnitelnost může být limitována vysokými finančními náklady na odstranění některých stávajících kritických míst. Některá kritická místa také nemusí být možné odstranit z důvodů majetkoprávních nebo kvůli zjevné fyzické nemožnosti zajištění průchodu konkrétním územím.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	12.5.1 Počet kritických míst na migračních koridorech Indikátor se stanoví jako počet vyřešených kritických míst na migračních koridorech, vymezených jako jeden z výstupů projektu „Komplexní přístup k ochraně fauny terestrických ekosystémů před fragmentací krajiny v ČR“.
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Přímý. Jako základní jednotka pro zachování průchodnosti krajiny pro velké savce byly vymezeny migrační koridory, poskytované AOPK ČR jako soubor údajů o území do územně analytických podkladů „Biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců“ (dále jen „Biotop“). Biotop se dělí na dvě základní kategorie: jádrové oblasti výskytu velkých savců a migrační koridory, které jádrové oblasti logicky propojují. Hlavním cílem migračních koridorů je zajistit spojitost jednotlivých částí populací velkých savců, zároveň ale zajišťují alespoň minimální spojitost krajiny i pro ostatní druhy, které jsou vázány na lesní prostředí. V rámci obou kategorií mohou být navíc vylišena tzv. kritická místa.
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů	Na území ČR bylo v rámci migračních koridorů identifikováno celkem 252 kritických míst, která jsou v současné době neprůchodná nebo průchodná

	SC	jen s velkými problémy. Většinou se jedná o křížení migračních koridorů s dálnicemi, v ostatních případech je koridor veden dlouhým úsekem bezlesí či silně zastavěným územím.
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Využití vrstvy „Biotop“ v rámci územního plánování a stanovení technických požadavků na investice (zejm. dopravní stavby) posouzením vlivů záměru na životní prostředí (EIA) jako nástroje prevence vzniku nových kritických míst. Gestor: MMR, MŽP Realizace potřebných migračních objektů (podchodů pod mostními objekty, ekoduktů atp.) a dalších zmírňujících opatření na podporu migrační propustnosti krajiny (snížení počtu kritických míst tvořených dopravní infrastrukturou). Gestor: MD, MŽP Realizace přírodě blízkých opatření podporujících migrační propustnost krajiny, založených na obnově vhodných biotopů a jejich managementu - zakládání a údržba specifických vegetačních prvků. Gestor: MŽP
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Státní politika životního prostředí (cíl 3.1.3 OMEZENÍ A ZMÍRNĚNÍ DOPADŮ FRAGMENTACE KRAJINY), opatření „3.1.3.1 Zajistit územní ochranu spojitého systému migračně významných území a dálkových migračních koridorů v rámci územního plánování“, a opatření „3.1.3.4 Při výstavbě a rekonstrukcích dopravních staveb využívat technická a jiná řešení zajišťující funkční propustnost pro živočichy a zajistit zprůchodnění stávajících dopravních staveb s významným fragmentačním vlivem v kritických místech biotopů vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců“. Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016-2025 (cíl 2.5.3 ZLEPŠOVAT PROSTUPNOST KRAJINY PRO BIOTU) Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	Dosud došlo pouze k mírnému zpomalení růstu počtu nových kritických míst a k velmi pomalému odstraňování kritických míst již existujících. Kvůli absenci dostatečně silné vazby s územním plánováním docházelo i k případům znehodnocení migračního potenciálu území navazujícího na provedená stavební opatření.
15	Bariéry v dosahování cíle	Bariérou v dosavadním řešení fragmentace krajiny a zajištění její propustnosti pro živočichy byla absence systematického přístupu (koncept migračních koridorů je rozvíjen od r. 2010, právní úprava ochrany přírody a krajiny nedefinuje veřejný zájem na migrační propustnosti krajiny pro biotu) a z toho vyplývající nesledování problematiky v rámci procesu územního plánování a při posuzování vlivů záměru na životní prostředí (EIA). Překážku v realizaci konkrétních opatření tvoří náročnost přípravy i investiční náklady (byť je možné čerpat podporu z OPD u nových staveb a z OPŽP u staveb stávajících). Limity jsou také v oblasti technického řešení a následném zajištění funkčnosti provedených opatření.
16	Synergie	Zlepšení propustnosti krajiny pro volně žijící živočichy přináší také nižší frekvenci srážek s automobily a tedy – kromě snížení ztrát volně žijících živočichů – také vyšší bezpečnost člověka. Opatření typu výsadeb dřevin přispívají také ke zvýšení rekreačního potenciálu i dalších společenských funkcí krajiny. SC 12.4, 13.1

Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Částečně	Viz řádek 14.
Opatření pro naplňování SC			
18	Uplatňovat ochranu migračních koridorů v rámci územního plánování až po úroveň jednotlivých území řešených v územně plánovací dokumentaci. Gestor: MMR, MŽP Zabývat se problematikou migračních koridorů v rámci posuzování vlivů záměru na životní prostředí (EIA), a to především u významných liniových staveb. Gestor: MŽP		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Stanovit pro aktivní řešení stávajících kritických míst priority a zohledňovat potřeby obnovy průchodnosti krajiny v průběhu přípravy jiných investičních akcí. Gestor: MŽP Zahrnovat v rámci systematického přístupu jak celkový, celostátní rozměr, tak důraz na specifikaci vhodných, funkčních řešení na místní úrovni (viz poslední odstavec v řádku 4). Gestor:		

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE							
Základní informace o specifickém cíli (SC)							
1	Oblast z ČR 2030	3 Odolné ekosystémy					
2	Strategický cíl	12. Krajina ČR je pojmána jako komplexní ekosystém a ekosystémové služby poskytují vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti.					
3	Specifický cíl	12.6 Hodnocení ekosystémových služeb je začleněno do rozhodovacích procesů.					
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Začlenění hodnocení ekosystémových služeb do rozhodovacích procesů, tj. kvantifikace hodnoty ekosystémových služeb a její zohlednění při rozhodování veřejné správy, jako standardní postup.					
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	Na národní úrovni stanovuje konkrétní cíle „Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016 – 2025“ v cíli 4.2 „Ekosystémové služby“:					
		Díličí cíl	Opatření	Indikátor	Termín	Zdroje ověření	Gesce
		4.2.1 Zahájit oceňování ekosystémů a uvést ho do praxe	Zpracování finální metodiky oceňování ekosystémů	Metodika oceňování ekosystémů	2018	Internetové stránky MŽP	MŽP
		4.2.2 Zpracovat hodnocení ekosystémových služeb na úrovni ČR	Celostátní integrované hodnocení ekosystémů včetně ekosystémových služeb	Finální verze zprávy celostátního hodnocení	2020	Publikace celostátního hodnocení	MŽP
		4.2.3 Zavést národní hodnocení ekosystémových služeb do praxe	Začlenění hodnocení ekosystémových služeb do strategického plánování	Nástroje strategického plánování	2022	Metodické dokumenty	MŽP ve spolupráci s MMR a MF
6	Mezinárodní dimenze	Strategický plán a Aichi cíle 2020 Úmluvy o biologické rozmanitosti (CBD). Ve svém rozhodnutí X/2 (UNEP/CBD/COP/10/2) přijaly smluvní strany CBD na 10. zasedání smluvních stran v Nagoji Strategický plán pro biodiverzitu na období 2011 – 2020, zahrnující rovněž tzv. Aichi cíle. Strategický cíl 2 stanovuje začlenění hodnot biologické rozmanitosti do národního účetnictví a podávání zpráv nejpozději do roku 2020. Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020. Strategie biodiverzity EU do roku 2020 byla přijata usnesením Evropského parlamentu dne 20. dubna 2012. Cíl 2, opatření 5 Strategie EU stanovuje, že členské státy do roku 2014 zmapují a posoudí stav ekosystémů a jejich služeb na svých územích, posoudí ekonomickou hodnotu takových služeb a budou propagovat zařazení těchto hodnot do účetních systémů a systémů podávání zpráv na úrovni EU i vnitrostátní úrovni do roku 2020. Vzhledem ke stavu přípravy metodik v jednotlivých státech je nicméně pro dosažení tohoto cíle reálný rok 2030 a nikoli 2020.					
7	Průmět cíle do území	Národní úroveň					
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle	Vysoká. Jedná se o proces, který je do značné míry v rukou veřejné správy v ČR. Je ovšem nutná spolupráce širokého týmu expertů a uvnitř veřejné správy pak široká meziresortní spolupráce.					
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030							
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	12.6.1 Existuje formalizovaný systém hodnocení ekosystémových služeb					
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Formalizovaný systém hodnocení ekosystémových služeb je nezbytným předpokladem pro zohlednění hodnoty ekosystémových služeb při strategickém plánování.					
11	Aktuální hodnota	Formalizovaný systém hodnocení ekosystémových služeb dosud neexistuje.					

	indikátoru/indikátorů SC		
Existující opatření pro naplnění SC			
12	Popis opatření	V České republice probíhají různá souhrnná resortní a sektorová hodnocení biodiverzity, stavu ekosystémů a požadavků společnosti na jejich využívání, zahrnující hodnocení z hlediska ochrany přírody, stavu lesa, vody či zemědělství. Také proběhla řada pilotních studií a projektů hodnocení ekosystémových služeb.	
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016-2025	
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	Zatím nebyl zahájen proces celostátního hodnocení ekosystémových služeb, který by vedl k vytvoření všeobecně přijímaných, srozumitelných, konzistentních a vědecky založených informací o stavu, změnách a vývojových trendech ekosystémů a o významu a hodnotě služeb, které poskytují. Stejně tak dosud nejsou vytvořeny kapacity potřebné pro spuštění procesu celostátního hodnocení ekosystémů.	
15	Bariéry v dosahování cíle	Nízká priorita v rámci dotčených resortů, nedostatečné finanční prostředky pro zpracování potřebných odborných podkladů a metodik.	
16	Synergie	SC 12.2, 12.3, 12.4, 12.5, 13.1, 13.2, 14.1, 14.2, 14.3	
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Částečně	Viz řádek 14.
Opatření pro naplňování SC			
18	Definovat jasnou strukturu působnosti pro proces celostátního hodnocení ekosystémů ze strany koordinátora a od počátku zahrnout všechny zainteresované strany včetně příslušných resortů a sektorů tak, aby výsledky hodnocení mohli přijmout všichni jejich potenciální uživatelé. Hodnocení ekosystémových služeb musí provést široký tým odborných pracovníků výzkumných institucí. Bude nezbytné shromáždit jejich znalosti o stavu, změnách a vývojových trendech ekosystémů, zohlednit scénáře budoucího vývoje hlavních hnacích sil, které na ekosystémy působí, a závěry doprovodit vyjádřením míry nejistoty. Již na počátku procesu hodnocení je třeba definovat konkrétní procesy na všech úrovních veřejné správy při rozhodování o území a nakládání s přírodním kapitálem, ve kterých koordinátor předpokládá využití výsledků hodnocení, a povahu hodnocení těmito procesům přizpůsobit, resp. poskytnout srozumitelný podklad a nástroje. Gestor: MŽP		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Postavit samotné hodnocení na solidních znalostech a aktuálním měření procesů v ekosystémech. Požadavek na optimální znalosti a data se však nesmí stát paralyzující překážkou pro realizaci hodnocení. Celostátní hodnocení ekosystémových služeb by se namísto toho mělo stát příležitostí pro vyjednávání mezi uživateli hodnocení a nalézání konsenzu o přijatelných postupech a metodách. Proces hodnocení by měl mít participativní povahu a díky tomu vytvořit společenský kapitál pro dlouhodobou podporu rozhodování a strategického směřování ochrany a udržitelného využívání ekosystémů ze strany všech účastníků a uživatelů hodnocení. Gestor: MŽP		

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	3 Odolné ekosystémy
2	Strategický cíl	13. Česká krajina je pestrá a dochází k obnově biologické rozmanitosti.
3	Specifický cíl	13.1 Rozmanitost a stabilita biotopů i populací jednotlivých původních druhů rostlin a živočichů se zvyšuje.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Žádoucím trendem je trvalé snižování podílu původních biologických druhů a přírodních stanovišť, které se nacházejí v nepříznivém stavu.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 požaduje zastavení úbytku biologické rozmanitosti v EU do roku 2020. Na tento cíl navazuje postupná obnova biologické rozmanitosti, které je nutno jako trvalého trendu (viz řádek 4) dosáhnout v horizontu strategického rámce Česká republika 2030, tedy k roku 2030.
6	Mezinárodní dimenze	Směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (tzv. směrnice o stanovištích) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů Nařízení Rady č. 708/2007 o používání cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře Strategie EU pro oblast biodiverzity do roku 2020 Úmluva o ochraně evropské fauny a flóry a přírodních stanovišť Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů Úmluva o biologické rozmanitosti
7	Průmět cíle do území	Ochrana přírody má různou intenzitu podle toho, zda se jedná o běžnou krajinu nebo o zvláště chráněné území. Aktuální biologická rozmanitost ale ne vždy koresponduje s hranicemi chráněných území. Obr. 3.1 Geografické rozložení druhové bohatosti České republiky je nerovnoměrné. Oblasti s vysokým počtem druhů (na mapě tmavě červená barva) se nacházejí nejen v chráněných územích, ale i ve volné krajině. Istež se pro oblasti s nízkou druhovou bohatostí (na mapě žlutá barva) vyznačují chráněná území. Počet druhů je uveden na jednotlivé jednotky mapy. Úroveň ČR je jako rozložení na síť, kde velikost jednotky je přibližně 100 km². Zdroj: Příroda a krajina České republiky. Zpráva o stavu 2009.
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle	Střední. Zlepšení stavu přírodních biotopů a populací ustupujících druhů, zmírnění negativního působení invazních a expanzivních druhů, obnova potřebné mozaikovitě struktury krajiny a lepší propojení jejích jednotlivých částí jsou cíli, kterých lze dosáhnout během několika nejbližších desetiletí v případě, že se toto stane jednou z dlouhodobých společenských priorit. Naopak vnějším negativním vlivem mimo dosah lidského konání ve stanoveném časovém horizontu je postupující změna klimatu.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	13.1.1 Stav evropsky významných typů přírodních stanovišť 13.1.2 Indikátor druhů ptáků

		13.1.3 Stav evropsky významných druhů živočichů a rostlin 13.1.4 Index červených seznamů 13.1.5 Invazní druhy
10	Vztah indikátoru/ů k SC	13.1.1 Stav jednotlivých typů přírodních stanovišť reprezentativně vypovídá o kvalitě přírodního prostředí v ČR. 13.1.2 Trendy vývoje ptačích populací odrážejí změny ve využívání krajiny a celkové změny v jejích ekosystémech. 13.1.3 Přestože evropsky významné druhy rostlin a živočichů tvoří pouze malou část z celkového počtu biologických druhů vyskytujících se na území ČR, jedná se na druhé straně o nejlépe zmapovanou skupinu, umožňující navíc mezinárodní srovnání. 13.1.4. Index červených seznamů vyjadřuje trendy ohrožení druhů na základě velikosti jejich populace a areálu. Červené seznamy pro ČR existují pro všechny základní skupiny živočichů, rostlin i hub. 13.1.5 Invazní druhy mohou významným způsobem ovlivňovat stav přírodních biotopů a populací původních druhů.
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	13.1.1 Více než polovina evropsky významných typů přírodních stanovišť v ČR byla v letech 2007–2012 z hlediska ochrany hodnocena ve stavu nedostatečném, 26,9 % ve stavu nepříznivém. 13.1.2 Od roku 1982 početnost populací běžných druhů ptáků v ČR setrvale klesá, celkově se mezi lety 1982–2015 snížila o 5,9 %. Početnost populací lesních druhů ptáků poklesla o 16,6 % a početnost populací ptáků zemědělské krajiny klesla o 31,2 %. Tento trend indikuje zhoršování stavu krajiny v ČR a snižování biodiverzity. 13.1.3 Značný podíl (37,0 %) evropsky významných druhů živočichů a rostlin byl dle výsledků z let 2007–2012 hodnocen z hlediska ochrany ve stavu nedostatečném, 31,5 % evropsky významných druhů živočichů a rostlin bylo ve stavu nepříznivém. 13.1.4. Třetina ze všech u nás žijících biologických druhů je hodnocena jako ohrožená ve své další existenci. (Aktuální indexy pro jednotlivé skupiny druhů jsou v současnosti zpracovávány – v blízké době mohou být k dispozici pro cévnaté rostliny, obratlovce a některé skupiny bezobratlých živočichů.) 13.1.5 Aktuální hodnota indikátoru dosud nebyla stanovena.
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	1. Finanční dotace projektů ochrany přírody; optimalizace nastavení podpor v oblasti zemědělství, rybářství a lesnictví; poskytování náhrad za ztížení lesního nebo zemědělského hospodaření z důvodu ochrany přírody, a dále za škody způsobené vybranými zvláště chráněnými živočichy Gestor: MŽP, MZe 2. Územní ochrana biotopů a druhů Gestor: MŽP 3. Záchranné programy a programy péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů Gestor: MŽP 4. Správní nástroje mj. ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, včetně účasti veřejnosti v řízeních týkajících se ochrany přírody a krajiny Gestor: MŽP 5. Praktická péče o biotopy a druhy včetně plánování, průzkumu a monitoringu; zahrnutí opatření k minimalizaci rizik a podpoře obnovy biotopů a druhů v rámci stavebních aktivit (vegetační úpravy, birds-friendly a zelené budovy, bezpečná infrastruktura), v rámci těžby nerostných surovin a rekultivace území aj. Gestor: MŽP 6. Ekologické vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) Gestor: MŽP

		7. Dobrovolné nástroje (soukromá zvláště chráněná území, činnost pozemkových spolků apod.)	
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny Státní politika životního prostředí ČR 2011-2020 Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016-2020 Aktualizace státního programu ochrany přírody a krajiny ČR	
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatřením(i)	1. I přes určitý pokrok se stále nedaří finanční nástroje (zejména jiných rezortů než MŽP) dostatečně zacílit na zvyšování biodiverzity. 2. Územní ochrana k zachování biodiverzity významně přispívá, avšak jelikož se často jedná o ostrůvky velmi cenné přírody v jinak intenzivně využívané krajině, jsou lokality územně chráněné vystaveny velkému tlaku okolí a vzrůstá pravděpodobnost zániku předmětu jejich ochrany. 3. Záchranné programy jsou pro ochranu konkrétních druhů účinné, avšak vzhledem k malému množství dosud navržených a realizovaných záchranných programů je jejich podíl na celkovém zachování biodiverzity v ČR malý. 4. Zejména nástroje obecné ochrany, které by mohly přispět k zachování biodiverzity skutečně v krajinných měřítcích, nejsou důsledně uplatňovány (např. ochrana významných krajinných prvků, obecná ochrana druhů, atd.) 5. Celá řada opatření zmíněných v řádku 12 bodě 5 je efektivní, dlouhodobě se však některá nedaří v dostatečné míře využívat (zejm. co se týče rekultivací).	
15	Bariéry v dosahování cíle	Ochrana a podpora biodiverzity zatím není společenskou prioritou, z čehož plyne dlouhodobý nedostatek finančních a personálních kapacit. Kvůli řadě administrativních/legislativních překážek je přenos odborných poznatků do praxe pomalý. Obtížné jsou zejména změny zaběhané praxe – např. agrotechnických postupů, způsobů rekultivace, hospodaření v lesích (např. nedostatečná legislativní podpora pro ponechání území samovolnému vývoji v zákoně č. 289/1995 Sb., o lesích a v zákoně č. 449/2001 Sb., o myslivosti) aj.	
16	Synergie	SC 12.1, 12.2, 12.3, 12.4, 12.5, 12.6, 13.2, 14.1, 14.2, 15.1, 15.2, 15.3	
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Ne	Trend je opačný než žádoucí, namísto obnovy biologické rozmanitosti dochází k jejímu dalšímu poklesu. Stávající nástroje a způsob jejich uplatňování jsou k dosažení cíle nedostatečné.
Opatření pro naplňování SC			
18	Navrátit do české krajiny dostatečné množství vzájemně propojených přírodních prvků. Nastavit podmínky pro poskytování dotací resorty zemědělství a životního prostředí tak, aby v synergii podporovaly dosažení tohoto cíle. Gestor: MŽP, MZe Zaměřit se více na běžnou krajinu a obecnou ochranu přírody a mj. tak dosáhnout propojení stávajících zvláště chráněných území do funkčních sítí. Gestor: MŽP Připravit v rámci agroenvironmentálně-klimatických opatření prvky systému faremního plánování pro posílení ekosystémových služeb. Gestor: MZe		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Zachovat a nadále finančně dostatečně podporovat územní a druhovou ochranu (péči o biotopy a druhy). Gestor: MŽP Dát v rámci rezortu životního prostředí větší prioritu osvětě a práci s veřejností.		

	Gestor: MŽP Sledovat systematicky dopady opatření na biodiverzitu a zlepšit přenos odborných poznatků do praxe. Gestor: MŽP, MZe
--	---

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	3 Odolné ekosystémy
2	Strategický cíl	13. Česká krajina je pestrá a dochází k obnově biologické rozmanitosti.
3	Specifický cíl	13.2 Přirozená obnova člověkem významně pozměněných ekosystémů je běžně užívaným postupem.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Obecně se jedná o degradovaná území, např. území těžby nerostných surovin. Dílčím cílem je, aby minimálně 20 % z celkové rozlohy všech ploch, na kterých byla ukončena těžba nerostných surovin, bylo ponecháváno přírodě blízké obnově. Území těžby nerostných surovin sice zaujímají jen asi 1 % rozlohy ČR, ale přesto se na plochách těžby, dosud nerektifikovaných plochách po těžbě a plochách rektifikovaných s využitím přírodě blízké obnovy vyskytuje až 30 % ze všech druhů zjištěných na území ČR, z čehož je značný podíl zvláště chráněných druhů rostlin i živočichů. Obdobný podíl z celkové rozlohy by měl být ponechán přírodě blízké obnově i v případě území degradovaných jinými aktivitami než těžbou nerostných surovin.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	Dosažení cíle je vztaženo k roku 2030, tedy k horizontu strategického rámce Česká republika 2030.
6	Mezinárodní dimenze	EU Biodiversity Strategy přijatá v roce 2011 obsahuje cíl obnovy 15 % degradovaných ekosystémů do roku 2020.
7	Průmět cíle do území	Podíl ploch po těžbě nerostných surovin, ponechaných přírodě blízké obnově, se bude v jednotlivých regionech lišit. Lze předpokládat, že u menších ploch např. po těžbě štěrkopísku bude podíl přírodě blízké obnovy vyšší než u rozsáhlých devastovaných území po povrchové těžbě uhlí v antropogenně silně ovlivněné krajině bez většího podílu zachovalých (polo)přirozených biotopů, byť i zde je potenciál přírodě blízké obnovy vysoký.
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle	Střední. Způsob obnovy po těžbě stanovují a upřesňují stanoviska a rozhodnutí podle příslušných zákonů (blíže viz řádek 16). V případech, kdy již byla příslušná rozhodnutí na základě vydaných stanovisek vydána, je možnost změny podmínek rozhodnutí (a tedy i případných změn způsobů rektifikace) s ohledem na právní jistotu adresáta rozhodnutí možná pouze za předpokladu jeho souhlasu.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	Podíl přírodě blízké obnovy na celkové rozloze rektifikací po těžbě nerostných surovin
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Přímý
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	Nyní je v průměru podle kvalifikovaného odhadu ponecháváno přírodě blízké obnově do 5 % z celkové plochy po těžbě.
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Stanoviska EIA podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů Gestor: MŽP Rozhodnutí podle zákona č. 44/1988 Sb., horní zákon, ve znění pozdějších předpisů (výhradní ložiska) Gestor: MPO Územní rozhodnutí podle stavebního zákona č. 183/2006 Sb., stavební

		zákon, ve znění pozdějších předpisů (nevýhradní ložiska) Gestor: MMR V některých případech výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů a další rozhodnutí podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů Gestor: MŽP Závazná stanoviska a rozhodnutí dle zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu (odnětí zemědělské půdy a navazující proces schválení nebo změny plánu rekultivace) Gestor: MŽP Stanoviska orgánů státní správy lesů podle zákona č. 289/1995 Sb., o lesích Gestor: MZe
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	EU Biodiversity Strategy 2020 Státní politika životního prostředí ČR 2012-2020 Aktualizovaný Státní program ochrany přírody a krajiny ČR Surovinová politika České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů (2017) Příslušná legislativa je popsána v řádku 12.
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatřením(i)	Viz řádek 11.
15	Bariéry v dosahování cíle	Nedostatečná legislativní podpora přírodě blízké obnovy – preference klasických rekultivací v zákoně č. 289/1995 Sb., o lesích a v zákoně č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu (ve druhém případě nicméně došlo v posledních letech ke zlepšení). Dvojkolejnost v povolování těžby (výhradní x nevýhradní ložiska – viz řádek 12). Staré, koncepčně zastaralé, ale stále platné rekultivační plány a na jejich základě stereotypní rozhodování o rekultivacích. Neochota některých vlastníků umožnit na svých pozemcích v těžebních využití přírodě blízké obnovy. Následné změny rekultivačních plánů, které nerespektují stanovisko EIA a nahrazují přírodě blízkou obnovu méně příznivými postupy.
16	Synergie	Úspora finančních prostředků státu i firem. Podpora vědeckého výzkumu v oboru ekologie obnovy i v některých dalších oborech, propojení vědy s praxí. Zlepšení struktury zaměstnanosti v oblastech postižených těžbou nerostných surovin (např. SZ Čechy) v důsledku vyšší potřeby vysoce kvalifikovaných odborníků při plánování přírodě blízké obnovy.
Hodnocení naplňování SC		
17	Plnění cíle	Částečně Viz řádek 11.
Opatření pro naplňování SC		
18	Změny zákonů č. 289/1995 Sb., o lesích a č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu tak, aby využití přírodě blízké obnovy nebylo (oproti standardním rekultivacím na les nebo zemědělskou půdu) finančně znevýhodněno povinností uhradit trvalé vynětí pozemku z PUPFL nebo ZPF (byť u ZPF došlo v poslední době ke zlepšení) a aby bylo vyjasněno, že ochrana přírodních procesů na vybraných lesních pozemcích není v rozporu s lesním zákonem. Gestor: MZe, MŽP Změnit zákon č. 61/1988 Sb. o hornické činnosti tak, aby změny plánů rekultivace kvůli využití přírodě blízké obnovy nevyžadovaly změnu povolení hornické činnosti (resp. povolení činnosti prováděné	

	hornickým způsobem), nedochází-li ke změně způsobu sanace těžebny. Gestor: ČBÚ/MPO Naplňovat v součinnosti s orgány ochrany ZPF a státní správy lesů ustanovení § 2 odst. 2 písm. j) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, s cílem zajistit ochranu ploch přírodě blízké obnovy na narušených plochách. Metodicky vést orgány ochrany přírody v procesu rekultivace tak, aby aktivně napomáhaly využívání přírodě blízké obnovy. Gestor: MŽP, MZe
Doporučení pro naplňování SC	
19	Vzdělávat odbornou veřejnost v přírodovědných i právních aspektech prosazování přírodě blízké obnovy. Gestor: MŽP Monitorovat a vyhodnocovat vývoj stanovišť, na kterých probíhá přírodě blízká obnova. Prezentovat příklady dobré praxe. Gestor: MŽP

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	3 Odolné ekosystémy
2	Strategický cíl	14. Krajina je adaptována na změnu klimatu a její struktura napomáhá zadržování vody.
3	Specifický cíl	14.1 Odtok vody z krajiny se významně zpomaluje.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	V důsledku lepšího zadržování vody se v české krajině zmírňují dopady sucha půdního (=nedostatek půdní vláhy pro rostliny) a hydrologického (=významné snížení hladiny vodních toků a hladiny podzemních vod). Snižuje se rozsah, průběh a důsledky povodní.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	Do roku 2030 dosáhnout významného zlepšení ve schopnosti české krajiny zadržovat vodu.
6	Mezinárodní dimenze	Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu
7	Průmět cíle do území	Mezi jednotlivými regiony ČR existují významné rozdíly zejména ve zranitelnosti déletrvajícím suchem. Významné ohrožení suchem lze očekávat na podstatné části střední a jižní Moravy, středních a severozápadních Čech, dolního a středního Polabí a Povltaví. Lokálními přívalovými povodněmi jsou nejvíce ohrožené horské a podhorské oblasti.
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle	Vysoká. Zvýšení retenční schopnosti krajiny lze dosáhnout opatřeními, která jsou známá, technicky a finančně realizovatelná, a navíc vycházejí z předchozích zkušeností z využívání české krajiny v různých historických obdobích.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	14.1.1 Objem přímého odtoku pro srážky s různou pravděpodobností výskytu
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Porovnáním meziročních či s jinou frekvencí stanovovaných hodnot objemů přímého odtoku lze odhadovat změnu schopnosti území (povodí, např. IV. řádu) dočasně zadržet vodu, resp. zpomalit rychlý odtok vody či snížit jeho objem pro různé hydrologické stavy.
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	Vznikne porovnáním vybraných statistických ukazatelů vypočtených hodnot přímých odtoků pro povodí IV. řádu dle definovaných parametrů (land use, sklonitost, průměrná nadmořská výška, půdní pokryv, hydrogeologie) v definovaných obdobích.
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Zvýšení retence vody v krajině zahrnuje jak zlepšení způsobu hospodaření (managementu) v zemědělství, lesním hospodářství a vodním hospodářství, tak i realizaci investičních opatření v uvedených sektorech a v sektorech stavebnictví a územního plánování. Opatření jsou podrobněji specifikována ve Strategii přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (2015), Národním akčním plánu adaptace na změnu klimatu (2017) a v Koncepci ochrany před následky sucha pro území České republiky (2017). Gestor: MŽP, MZe, MMR
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR Národní akční plán adaptace na změnu klimatu Koncepcie ochrany před následky sucha pro území ČR Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020 Politika ochrany klimatu v ČR Národní plány povodí Plány dílčích povodí Plány pro zvládání povodňových rizik Zásady státní lesnické politiky Národní lesnický program

		Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do r. 2030 Koncepce MZe k hospodářské politice státního podniku Lesy ČR od roku 2012 Státní program ochrany přírody a krajiny Akční plán pro biomasu v ČR na období 2012 - 2020 Státní kulturní politika ČR 2012-2020 (<i>regenerace historické kulturní krajiny, zejména ochrana specifických rybníčních krajín a případné rekonstrukce zaniklých vodních děl, včetně liniových</i>) Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní využití těchto území Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství Zákon č. 254/2001 Sb. o vodách Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči	
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatřením(i)	Dosavadní naplňování SC je obtížné a velmi pomalé a nesetkává se s dostatečnou podporou. Navíc řada stávajících aktivit souvisejících s využíváním krajiny, resp. přírodních zdrojů ve výsledku retenci vody v krajině nadále snižuje.	
15	Bariéry v dosahování cíle	Nedostatečné uplatňování a zejména vynucování platné právní úpravy. Neefektivní vynakládání veřejných prostředků. Příkladem je nekoherence mezi účelem revitalizací mokřadů podporovaných z OPŽP a následky, které může pro vodní režim krajiny mít obnova tzv. tvrdé regulace koryt vodních toků podporovaná z programu MZe „129 290 Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích“. Nedostatečné uplatňování správné praxe (a to i na majetku státu). Zvyšující se výskyt klimatických extrémů. Zvětšující se plocha zastavěného území. Pomalý proces nutného majetkoprávního vypořádání pozemků nezbytných pro provedení úprav zlepšujících současný stav. Stav půdní struktury.	
16	Synergie	SC 12.2, 12.3, 12.4, 12.6, 13.1, 14.2, 15.1, 15.2, 15.3	
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Částečně	Viz řádek 14.
Opatření pro naplňování SC			
18	Realizovat opatření obsažená v Národním akčním plánu adaptace na změnu klimatu (NAP AZK), resp. v Koncepci na ochranu před suchem pro území ČR, která směřují ke zlepšení retenční schopnosti krajiny.“ Gestoři: MŽP, MZe, MMR Zlepšit dnes utlumenou schopnost půdy zadržovat v sobě vodu, která je zásadní pro zvýšení retence vody v krajině. K tomu cíli musí směřovat nastavení podmínek pro poskytování dotací v zemědělství a lesnictví (viz též SC 15.1). Gestor: MZe Vydat vyhlášku o ochraně zemědělské půdy před erozí (k provedení ustanovení § 3 odst. 1 písm. b) a § 3c odst. 2 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu) a prakticky naplňovat její účel. Gestor: MŽP		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Realizovat komplexní pozemkové úpravy přednostně v územích nejvíce ohrožených dopady změn klimatu, a to s dostatečným důrazem na zvýšení retence vody v krajině (=v ploše povodí). Gestor: MZe Detailně vyhodnotit možné následky změny klimatu pro vodohospodářskou bilanci vodních zdrojů		

	v jednotlivých, nejvíce ohrožovaných regionech a zpracovat studie opatření, jak deficitu vody (zemědělskému suchu i nedostatku vody – hydrologickému suchu) nejlépe vzdorovat a zranitelnost území omezit. Gestor: MZe, MŽP Realizovat v lokalitách soustavy Natura 2000 a ve zvláště chráněných územích (NP, CHKO, NPR, PR, NPP, PP) opatření s ohledem na předmět ochrany, resp. v souladu s plánem péče, zásadami péče nebo souhrnem doporučených opatření. Gestor: MŽP Realizovat opatření vyplývající z plánů dílčích povodí, zahrnující mj. revitalizační a renaturační opatření na vodních tocích a podporující i ekologicky orientovanou správu říční sítě ČR. Gestor: MZe, MŽP
--	---

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	3 Odolné ekosystémy
2	Strategický cíl	14. Krajina je adaptována na změnu klimatu a její struktura napomáhá zadržování vody.
3	Specifický cíl	14.2 Kvalita povrchových i podzemních vod se zlepšuje.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod (Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020).
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2020 (Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020) 2027 (Rámcová směrnice o vodách)
6	Mezinárodní dimenze	Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2000/60/ES, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky
7	Průmět cíle do území	Regionální rozdíly v kvalitě vod způsobuje odlišná intenzita zemědělské činnosti, koncentrace osídlení, koncentrace průmyslových aktivit v některých regionech a příp. výskyt starých ekologických zátěží.
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle	Vysoká. Nástroje ke snížení znečištění vod jsou známy, zlepšení současného stavu je z důvodů praktických i legislativních nezbytné a finanční zdroje k němu existují (OPŽP, PRV).
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	14.2.1 Ekologický stav/potenciál vodních útvarů 14.2.2 Chemický stav útvarů povrchových a podzemních vod 14.2.3 Kvantitativní stav útvarů podzemních vod
10	Vztah indikátoru/ů k SC	14.2.1 Ekologický stav/potenciál vodního útvaru ukazuje velikost odchylky od referenčních podmínek nenarušeného stavu, a to na základě parametrů biologických, fyzikálně-chemických a hydromorfologických. 14.2.2 Dobrého chemického stavu vodního útvaru je dosaženo, pokud koncentrace žádné ze sledovaných látek nepřekračuje stanovenou nejvyšší přípustnou hodnotu. 14.2.3 Dobrý kvantitativní stav útvaru podzemních vod je dosažen, pokud objem odběrů z tohoto útvaru nepřevyšuje míru jeho přirozeného doplňování.
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	Stanovený cíl dosažení alespoň dobrého ekologického stavu, resp. ekologického potenciálu splňuje pouze 19,4 % útvarů povrchových vod. Dobrého chemického stavu dosáhlo 61,1 % útvarů povrchových vod a 27,0 % útvarů podzemních vod. Dobrý kvantitativní stav mělo 69,0 % útvarů podzemních vod.
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Souhrn navržených opatření, které by měly vést k dosažení uvedených cílů, včetně stanovení strategie jejich financování, je uveden v národních plánech povodí. Listy konkrétních opatření jsou uvedeny v plánech dílčích povodí. Opatření jsou dělena na opatření typu A, B a C. Opatření typu A představuje návrh konkrétní činnosti za účelem redukce či eliminace významného vlivu. Nositeli těchto opatření jsou samosprávy obcí, měst a krajů, případně soukromé subjekty. Opatření typu B navrhuje obecný postup řešení k redukci nebo eliminaci určitého vlivu, který je identifikován na základě hodnocení stavu, ale není znám zdroj tohoto vlivu. Opatření typu C představuje opatření s celostátním dopadem – změny právních předpisů, vznik strategických dokumentů či databází atd. Tato opatření upozorňují na mezery v právních předpisech a strategických krocích státu, které nelze řešit opatřeními typu A a B. Opatření přijatá k dosažení cílů ochrany vod (mj. dosažení dobrého stavu vod) je nutno uskutečnit do 3 let od schválení plánů povodí (tj. do roku

		2018). Gestor: MŽP, MZe	
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020 Národní plány povodí, plány dílčích povodí Koncepce ochrany před následky sucha pro území ČR Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do r. 2030	
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatřením(i)	Viz řádek 11.	
15	Bariéry v dosahování cíle	Intenzivní rybářské hospodaření zejména v rybníkářských regionech. Intenzivní zemědělské hospodaření. Nevhodné nakládání se srážkovými vodami v urbanizovaném území (znečištění vodních toků přepady ze stokové sítě na odlehčovacích komorách). Bariérou je i nedostatek kvalifikovaných kapacit, proto je proces nutného majetkoprávního vypořádání pozemků nezbytných pro provedení úprav zlepšujících současný stav velmi pomalý. Opatření jsou dosud realizována zejména na bodových zdrojích, mnohem méně na tzv. plošných zdrojích.	
16	Synergie	SC 12.2, 12.3, 12.4, 12.6, 13.1, 14.1, 15.1, 15.2	
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Částečně	Kvalita vody se pomalu zlepšuje, u velké části vodních útvarů však dosud není uspokojivá.
Opatření pro naplňování SC			
18	Realizovat opatření vyplývající z plánů povodí pro období let 2015–2021. Gestor: MZe, MŽP Vydat vyhlášku o ochraně zemědělské půdy před erozí (k provedení ustanovení § 3 odst. 1 písm. b) a § 3c odst. 2 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu) a prakticky naplňovat její účel. Gestor: MŽP		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Zaměřit se ve větší míře na realizaci opatření ke snížení vnosu znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod na tzv. plošných zdrojích znečištění (zejména v zemědělství). Gestor: MZe, MŽP Realizovat v lokalitách soustavy Natura 2000 a ve zvláště chráněných územích (NP, CHKO, NPR, PR, NPP, PP) opatření s ohledem na předmět ochrany, resp. v souladu s plánem péče, zásadami péče nebo souhrnem doporučených opatření. Gestor: MŽP		

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	3. Odolné ekosystémy
2	Strategický cíl	15. Půdy jsou chráněny před degradací a potenciál krajiny je v maximální možné míře využíván k zachycování a ukládání uhlíku
3	Specifický cíl	15.1 Obsah organické hmoty v půdě a struktura půdy odpovídají přirozenému stavu daného půdního typu
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Cíl nelze souhrnně kvantifikovat, přirozený obsah organické hmoty a optimální struktura půdy jsou u různých půdních typů odlišné. Žádoucím trendem proto je: - zvýšení obsahu organické hmoty v půdě na hodnotu, která je pro daný půdní typ přirozená a - obnova půdní struktury.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	2030
6	Mezinárodní dimenze	Neexistuje mezinárodní závazek ČR ke zvýšení obsahu organické hmoty v půdě na hodnotu, která je pro daný půdní typ přirozená, ani k obnově původní půdní struktury. Nicméně target 15.3, který je součástí „Sustainable Development Goals“, přijatých Valným shromážděním OSN v roce 2015, požaduje „do roku 2030 bojovat proti rozšiřování pouští, obnovovat znehodnocenou půdu , včetně pozemků postižených rozšiřováním pouští, suchem či záplavami a usilovat o dosažení světa, ve kterém již nedochází k degradaci půdy “.
7	Průmět cíle do území	V zastoupení jednotlivých typů půd existují výrazné regionální rozdíly a vývoj obsahu humusu se u různých typů půd liší.
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle	Vysoká – dosažení vyrovnané bilance organické hmoty v půdě je možné zařadit mezi standardy dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy, které podmiňují poskytování přímých podpor a některých podpor z Programu rozvoje venkova (PRV) v rámci Společné zemědělské politiky (SZP) EU..
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	15.1.1 Obsah organické hmoty v půdě 15.1.2 Půdní struktura
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Přímý
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	Srovnávací archivní sondy, z nichž je možno zpětně hodnotit obsah organické hmoty v tehdejší půdě, jsou z roku 1967. Nové odběry byly zahájeny v roce 2016, výsledky dosud nejsou k dispozici.
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Podmínky (=standardy) dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES) v oblasti vody, půdy a krajiny. Jedná se o podmínky pro poskytování tzv. přímých podpor a některých podpor z Programu rozvoje venkova (PRV), které musí zemědělec splnit, aby mu byla vyplacena dotace. Zemědělci tedy musí hospodařit tak, aby dodrželi dané standardy. Gestor: MZe
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství Zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech Nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům Nařízení vlády č. 48/2017 Sb. o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor

		Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR Národní akční plán adaptace na změnu klimatu	
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatřením(i)	Stávající právní úprava podporuje v určité míře hospodaření vedoucí ke zvyšování množství organické hmoty v půdě. Dochází ke zvyšování podílu trvalých travních porostů na úkor orné půdy. Pomalu se mění skladba vysazovaných lesních dřevin směrem k přirozenějšímu zastoupení jednotlivých druhů. Potenciál možných opatření je však využit jen zčásti.	
15	Bariéry v dosahování cíle	Chybí legislativa, která by vážala poskytování zemědělských dotací na dosažení vyrovnané bilance půdních organických hmot (POH). Dále neexistuje legislativní povinnost zemědělců vést evidenci výnosů, která je ale nezbytná po stanovení bilance POH.	
16	Synergie	Dostatek organické hmoty je zásadní pro udržení produkčních i mimoprodukčních funkcí půd. Zajišťuje stabilitu půdních agregátů a brání tak utužení půdy a jejímu ohrožení vodní a větrnou erozí. Rovněž zamezuje okyselování půd. Umožňuje zasakování a zadržování srážkových vod a tím zpomalení jejich odtoku. Dostatek organické hmoty v půdě také posiluje její schopnost poutat rizikové látky, čímž dochází ke snížení jejich mobility. Stabilní struktura zlepšuje produktivitu půdy a infiltraci vody do ní. Tlumí tak dopad srážkových extrémů v podobě povodní a sucha. SC 12.2, 12.3, 12.4, 12.6, 13.1, 14.1, 14.2, 15.2, 15.3, 19.7	
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Částečně	Viz řádek 14.
Opatření pro naplňování SC			
18	Provádět pravidelný monitoring stavu půdní organické hmoty na území celé ČR. Gestor: MZe Dosáhnout vyrovnaných vnosů a ztrát půdních organických hmot (POH) k udržení příznivého obsahu POH na zemědělských pozemcích. V případě zavedení povinnosti vyrovnané bilance POH do národní legislativy je možné podmínku vyrovnaných vnosů a ztrát POH převzít jako součást standardu DZES 6. Gestor: MZe		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Provádět výpočet bilance organických látek je přitom vhodné nejen pro jednotlivé pozemky, ale také pro celý zemědělský podnik ke komplexnímu hodnocení agrární krajiny. Zadávání dat do jednotného systému umožní provádět výpočet zcela automaticky. Ke kontrole zájemcům již nyní slouží výpočetní aplikace veřejně dostupná na webovém rozhraní organickahmota.cz. Díky ní může mít uživatel přímou zpětnou vazbu, zda je jím provozovaný způsob hospodaření v pořádku nebo zda je naopak nutné uvažovat o jeho změně. Pokud se udržování vyrovnané bilance POH v budoucnosti stane pro příjemce dotací povinností, pak výsledek lze využít ke kontrole zemědělce, zda celková bilance není v záporných číslech. To značně zjednoduší proces kontroly a zemědělci zároveň budou mít přesnou informaci o situaci na konkrétních pozemcích. Gestor: MZe Více zohledňovat environmentální hlediska při stanovování druhové skladby porostů i způsobu jejich obnovy v rámci lesnického hospodaření. Gestor: MZe Realizovat protierozní opatření uvedená v kartě specifického cíle „15.2. Snižuje se míra ohrožení půdy vodní a větrnou erozí“. Gestor: MZe, MŽP		

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	3 Odolné ekosystémy
2	Strategický cíl	15. Půdy jsou chráněny před degradací a potenciál krajiny je v maximální možné míře využíván k zachycování a ukládání uhlíku.
3	Specifický cíl	15.2 Snižuje se míra ohrožení půdy vodní a větrnou erozí.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Strategie resortu ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030 stanovuje mj. tyto indikativní cíle: • Redukovat do roku 2030 o více než 50 % negativní dopady eroze na zemědělské půdě, vyjádřené v mld. Kč na rok, a to zejména lepším využíváním podmínek ozelenění přímých plateb, přísnějšími podmínkami dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES) a agroenvironmentálně – klimatickými opatřeními (AEKO). • Rozšířit plochu ochrany půdy v rámci standardu 5 DZES z 11 % v roce 2015 na 25 % v roce 2018, 30 % v roce 2020, 45 % v roce 2025 a 60 % v roce 2030.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	Viz předchozí řádek.
6	Mezinárodní dimenze	Neexistuje mezinárodní závazek ČR k redukcí eroze půdy na stanovenou hodnotu. Nicméně target 15.3, který je součástí „Sustainable Development Goals“, přijatých Valným shromážděním OSN v roce 2015, požaduje „do roku 2030 bojovat proti rozšiřování pouští, obnovovat znehodnocenou půdu , včetně pozemků postižených rozšiřováním pouští, suchem či záplavami a usilovat o dosažení světa, ve kterém již nedochází k degradaci půdy “.
7	Průmět cíle do území	Ztráta půdy je problémem jak v oblastech s výskytem bonitně nejcennějších půd (Polabí a moravské úvaly) s hlubokým půdním profilem s nízkým obsahem skeletu, tak i v oblastech s výskytem půd bonitně méně hodnotných, ovšem s vyšším potenciálem ohrožení především vodní erozí (zejména s ohledem na stanovištní podmínky – více erozně nebezpečných dešťů, větší sklonitost a délka svahu atd.).
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle	Vysoká – lepším využíváním podmínek poskytování zemědělských dotací a podporou obnovy krajinných prvků s protierozní funkcí.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	15.2.1 Podíl půd významně ohrožených erozí 15.2.2 Průměrná velikost bloku orné půdy
10	Vztah indikátoru/ů k SC	15.2.1 Přímý 15.2.2 Nepřímý – průměrná velikost celistvého bloku orné půdy koresponduje s náhyností půdy k erozi.
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	Více než polovina naší zemědělské půdy je ohrožena vodní erozí a 14 % erozí větrnou.
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Podmínky (=standardy) dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES) v oblasti vody, půdy a krajiny V případě standardů DZES se jedná o kontroly dodržování podmínek pro poskytování tzv. přímých podpor a některých podpor z Programu rozvoje venkova (PRV), které musí zemědělec splnit, aby mu byla vyplacena dotace. Zemědělci tedy musí hospodařit tak, aby dodrželi povinné požadavky. Gestor: MZe Realizace komplexních pozemkových úprav dle zákona č. 139/2002 Sb. Realizací komplexních pozemkových úprav (KPÚ) jsou ve veřejném

		zájmu prostorově a funkčně uspořádaný pozemky. Jsou scelovány nebo děleny, zajištěna je přístupnost pozemků a vyrovnání jejich hranic tak, aby byly vytvořeny podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. Současně jsou pomocí KPÚ zajišťovány podmínky pro zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, včetně napomáhání diverzifikaci hospodářské činnosti a zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství, zlepšení životního prostředí, ochrany a zúrodnění půdního fondu, zlepšení vodního hospodářství, zejména snižováním nepříznivých účinků povodní a řešení odtokových poměrů v krajině a zvýšení její ekologické stability. Gestor: MZe
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech Vyhláška č. 13/2014 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav Nařízení vlády č. 48/2017 Sb. o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor Státní politika životního prostředí České republiky 2012 - 2020 Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	Snižování ohrožení půdy erozí je dlouhodobý úkol, který vyžaduje postupnou transformaci zemědělského hospodaření, aby dopady na zemědělskou produkci byly přijatelné. V současné době je celý proces nastartován a je potřeba plnit stanovené cíle snižování míry eroze mnohem větším využíváním všech vhodných nástrojů.
15	Bariéry v dosahování cíle	Pro širší uplatňování některých agrotechnických protierozních opatření je v současné době bariérou nadužívání totálních herbicidů, např. při chemické likvidaci porostu meziplodiny. Další omezení vyplývá z limitů dlouhodobější kontrolovatelnosti, kdy přestože jsou určité technologie účinné, bývá jejich použití na pozemku v časovém odstupu obtížně prokazatelné. V případě technických protierozních opatření jsou hlavními limity nedostatek státní půdy na jejich realizaci (vlastnické vztahy) a investiční náklady na výstavbu. Ekonomická výhodnost pěstování erozně rizikové plodiny kukuřice pro využití v bioplynových stanicích. Nadměrný odběr organické hmoty z polí (včetně slámy) bez dostatečné kompenzace statkovými hnojivy, což vede ke zhoršení strukturních vlastností půdy a její větší náchylnosti k erozi. Krátkodobá ekonomická výhodnost využívání velkých zemědělských strojů na rozsáhlých pozemcích. Nerespektování nebo neznalost skladby plodin vhodných/zakázaných k pěstování na erozí ohrožených plochách. Složitost vlastnických vztahů k půdě, nevypořádané nájemní vztahy a nezájem vlastníků o kvalitu hospodaření nájemci na jejich půdě.
16	Synergie	SC 12.2, 12.3, 12.4, 12.6, 13.1, 14.1, 14.2, 15.1
Hodnocení naplňování SC		
17	Plnění cíle	Částečně Viz řádek 14.
Opatření pro naplňování SC		
18	Nastavit podmínky poskytování dotací v zemědělství a lesnictví tak, aby vedly ke snižování eroze půdy. Gestor: MZe	

	Vydat vyhlášku o ochraně zemědělské půdy před erozí (k provedení ustanovení § 3 odst. 1 písm. b) a § 3c odst. 2 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu) a prakticky naplňovat její účel. Gestor: MŽP Urychlit realizaci komplexních pozemkových úprav včetně obnovy krajinných prvků v rámci tzv. společných zařízení. Gestor: MZe Podporovat zavádění agrolesnických systémů v krajině. Gestor: MZe, MŽP
Doporučení pro naplňování SC	
19	Pojímat protierozní ochranu zemědělských pozemků komplexně, tedy kromě agrotechnických opatření uplatňovat i organizační a technická protierozní opatření. Stále je potřeba hledat vhodné technologie, které pomohou omezit erozi půdy, a u kterých současně bude splněna i podmínka výnosovosti produkce a ekonomické únosnosti. V tomto směru bude potřebné se zaměřit i na optimalizaci dočasných technických protierozních opatření a jejich zavedení do běžné zemědělské praxe. Gestor: MZe Využívat při obnově krajinných prvků a struktur s protierozní funkcí historických zkušeností s krajinným reliéfem na základě dostupných, zejména mapových pramenů. Gestor: MZe

KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	3 Odolné ekosystémy
2	Strategický cíl	15. Půdy jsou chráněny před degradací a potenciál krajiny je v maximální možné míře využíván k zachycování a ukládání uhlíku.
3	Specifický cíl	15.3 Druhovú skladbu vysazovaných lesních porostů odpovídá stanovištním poměrům a brání další degradaci lesních půd.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Žádoucím trendem je zrychlení vývoje směrem k vyváženějšímu podílu lesů tvořených směsí stanovištně vhodných dřevin vůči smrkovým a borovým monokulturám a vytvoření podmínek pro existenci jedle v lesních porostech coby důležité meliorační dřeviny.
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	Horizont strategického rámce Česká republika 2030, tedy rok 2030. Dále indikativní ukazatele Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030: • Přeměna smrkových porostů, změna druhové skladby (pokles rozlohy smrkových porostů v ha o 8 % do roku 2030 ve srovnání s rokem 2014) • Podpora zavádění melioračních a zpevňujících dřevin – biologická meliorace lesních půd (nárůst rozlohy porostů melioračních a zpevňujících dřevin v ha o 27 % do roku 2030 ve srovnání s rokem 2014)
6	Mezinárodní dimenze	Neexistuje závazek na mezinárodní úrovni, který by ČR výslovně ukládal dosáhnout přirozenější druhové skladby lesních porostů. Nicméně patnáctý ze „Sustainable Development Goals“, přijatých Valným shromážděním OSN v roce 2015, požaduje „udržitelně hospodařit s lesy“, podmínkou čehož je fakticky i jejich udržitelná druhová skladba.
7	Průmět cíle do území	V oblastech postižených výraznou degradací lesních půd a rozpadem lesních porostů bude nutno zajistit citlivou, ale přitom rychlou přeměnu těchto porostů na porosty s cílovou dřevinnou skladbou vhodnou pro dané stanoviště. Zároveň zde bude nezbytné zvýšit členitost struktury lesních porostů (věkovou i prostorovou) a podíl mrtvého dřeva ponechaného k zetlení.
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle	Vysoká. K dosažení vyššího podílu stanovištně vhodných druhů dřevin na umělé obnově lesa lze využít jak administrativní, tak ekonomické nástroje.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	15.3.1 Podíl jednotlivých druhů dřevin na obnově lesa
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Porovnání podílu jednotlivých druhů dřevin, použitých při (plošně převažující) obnově lesa výsadbou sazenic, s rekonstruovanou přirozenou druhovou skladbou lesních porostů na našem území dává základní přehled, nakolik se daří zvyšovat stabilitu porostů výsadbou druhů nejlépe přizpůsobených stanovištním poměrům. Dále bude provedeno srovnání s tzv. cílovou (doporučenou) druhovou skladbou.
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	Podíl listnatých dřevin na umělé obnově lesa v roce 2016 byl 40,4 %, podíl jehličnatých tedy činil zbylých 59,6 %. <i>Zdroj: Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky v roce 2016.</i> Rekonstruovanou přirozenou druhovou skladbu tvoří z 65,3 % listnaté porosty a ze zbylých 34,7 % jehličnaté porosty. Tzv. cílovou (doporučenou) druhovou skladbu tvoří z 35,6 % listnaté porosty a ze zbylých 64,4 % jehličnaté porosty. <i>Zdroj: Zpráva o životním prostředí České republiky 2015.</i>
Existující opatření pro naplnění SC		
12	Popis opatření	Opatření obsažená ve Strategii resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030: • Prostřednictvím dotační politiky pokračovat v podpoře obnovy lesa stanovištně vhodnými druhy dřevin a • Zlepšovat degradované lesní půdy zvyšováním podílu melioračních dřevin a případně chemickou meliorací.

		Gestor: MZe	
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030 Zásady státní lesnické politiky Národní lesnický program Státní politika životního prostředí 2012 – 2020 Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016 – 2025 Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR Národní akční plán adaptace na změnu klimatu Státní program ochrany přírody a krajiny	
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	Ke změně druhové skladby (s cílem vyššího zastoupení stanovištně vhodných druhů dřevin) dochází, jedná se však o proces velmi pomalý.	
15	Bariéry v dosahování cíle	V obecné rovině jsou bariérou zaužívané vzorce chování, spočívající v pěstování stejnověkých, jednoetážových a druhově chudých porostů. V některých oblastech ČR negativně ovlivňuje, až limituje úspěšnost obnovy lesních dřevin, zejm. listnáčů přemnožená spárkatá zvěř. Limitujícími faktory jsou dále zejm. rozkolísanost a extrémnost klimatických jevů – vlny veder, fyziologické sucha; invaze patogenů anebo škůdců vedoucí až k nemožnosti obnovy vhodnými dřevinami – např. jilmy, jasany, olšemi; nedostatek zdrojů vhodného reprodukčního materiálu lesních dřevin a přetrvávající důsledky imisního zatížení lesů zejména z 2. poloviny 20. století.	
16	Synergie	SC 13.1, 14.1, 14.2, 15.1, 15.2	
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Částečně	Viz řádek 14.
Opatření pro naplňování SC			
18	Upravovat v lokalitách soustavy Natura 2000 a ve zvláště chráněných územích (NP, CHKO, NPR, PR, NPP, PP) druhovou skladbu s ohledem na předmět ochrany, resp. v souladu s plánem péče, zásadami péče nebo souhrnem doporučených opatření. Gestor: MŽP, MZe Snížit současné stavy vybraných druhů spárkaté zvěře tak, aby nedocházelo v neúnosné míře k poškozování jak umělé, tak přirozené obnovy lesa (nutná zodpovědnost držitelů/uživatelů honiteb). Gestor: MZe Zajistit odbornou, organizačně-technickou, metodickou i legislativní podporu plošnému uplatňování přírodě blízkých způsobů lesního hospodaření jako rovnocenné alternativy pasečného způsobu hospodaření. Gestor: MZe, MŽP		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Směřovat k tomu, aby výsadba lesních dřevin odpovídala stanovištně vhodné druhové skladbě. Zároveň by lesní hospodaření mělo více směřovat k širšímu využívání a uplatňování přírodních procesů, resp. trvale udržitelnému hospodaření v lese (členitá struktura porostu, přirozená obnova a hospodaření také ve tvaru nízkého či středního - sdruženého - lesa). Gestor: MZe		